# Самостійна робота. Зміни приголосних під час словотворення

20 хв · 12 балів · уміння: Розпізнавати слово, у якому порушено правило зміни приголосних перед суфіксом -ськ- чи -ств-; Вибирати слова, написані за нормою Українського правопису; Складати послідовність дій, за якою перевіряють правопис прикметника на -ськ-; Співвідносити правило зміни приголосних з прикладом; Визначати мовне явище в прикладі (зміна на письмі, зміна у вимові, випадання звука); Аналізувати речення і знаходити єдине без орфографічної помилки

## Варіант 1

Прізвище, ім'я _____ Клас _____ Дата _____

**1.** У якому рядку НЕ всі прикметники утворено правильно? (1 б.)

А) харківський, луцький, бахмацький

Б) чернівецький, прилуцький, одеський

В) калушський, ужгородський, овруцький

Г) ризький, вишгородський, гадяцький

**2.** Оберіть усі слова, написані правильно. (1,5 б.) Оберіть усі правильні відповіді.

А) товариство

Б) убозтво

В) каліцтво

Г) ткачство

Д) птахство

Е) козакство

**3.** Розташуйте кроки перевірки написання прикметника з суфіксом -ськ- у правильному порядку. (2 б.) Розташуйте в правильному порядку.

А) Записати відповідну сполуку -зьк-, -цьк- чи -ськ-

Б) Визначити твірне слово, від якого утворюється прикметник

В) Якщо слово не виняток, визначити групу кінцевого приголосного твірної основи

Г) Перевірити, чи не належить слово до винятків, як-от Мекка або Ламанш

**4.** Установіть відповідність між правилом і прикладом. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

| | |
|---|---|
| 1. Приголосні г, з, ж перед суфіксом дають зьк | А. козацький |
| 2. Приголосні к, ц, ч перед суфіксом дають цьк | Б. кінський |
| 3. Приголосні х, с, ш перед суфіксом дають ськ | В. чеський |
| 4. В іншомовній назві приголосний основи зберігається | Г. паризький |
| | Д. тюркський |

**5.** Установіть відповідність між прикладом і мовним явищем. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

| | |
|---|---|
| 1. молодецтво<br>2. людський<br>3. студентський<br>4. лисянський | А. Кінцевий к основи випадає перед суфіксом<br>Б. На стику основи й суфікса чується ц або дз, на письмі це не позначається<br>В. Злиття двох приголосних позначається на письмі<br>Г. Перед суфіксом ставиться м’який знак<br>Д. Кінцевий т основи не вимовляється, але пишеться |

**6.** Яке речення побудовано без орфографічної помилки? (2,5 б.)

А) Мандрівники відвідали запорізьку ГЕС і празький музей.

Б) Біля озера ми почули давню волошську легенду.

В) Гості з Кагарлика привезли кагарликські дарунки.

Г) У музеї показали ткачський верстат.

## Варіант 2

Прізвище, ім'я _____ Клас _____ Дата _____

**1.** У якому рядку НЕ всі слова написано правильно? (1 б.)

А) чернігівський, дніпровський, донецький

Б) меццький, волоський, бердичівський

В) французький, збаразький, київський

Г) юнацтво, кріпацтво, ткацтво

**2.** Оберіть усі прикметники, у яких під час додавання суфікса -ськ- кінцевий приголосний основи залишається без змін. (1,5 б.) Оберіть усі правильні відповіді.

А) казахський

Б) паризький

В) ламаншський

Г) тюркський

Д) козацький

Е) чеський

**3.** Розташуйте кроки утворення прикметника від слова Камчатка у правильному порядку. (2 б.) Розташуйте в правильному порядку.

А) Відкинути букву к, що стоїть після приголосного

Б) Додати до основи суфікс -ськ- і закінчення

В) Записати твірне слово Камчатка

Г) Помітити, що основа закінчується на к після приголосного т

**4.** Установіть відповідність між правилом і прикладом. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

| | |
|---|---|
| 1. Приголосні г, з, ж перед суфіксом дають зьк і зтв<br>2. Приголосні к, ц, ч перед суфіксом дають цьк і цтв<br>3. Приголосні х, с, ш перед суфіксом дають ськ і ств<br>4. В іншомовній назві приголосний основи зберігається | А. боягузький<br>Б. баскський<br>В. гадяцький<br>Г. птаство<br>Д. генеральський |

**5.** Установіть відповідність між прикладом і мовним явищем. (2,5 б.) Кожну літеру можна використати лише один раз, одна літера зайва.

| | |
|---|---|
| 1. кавказький<br>2. братський<br>3. туристський<br>4. знам'янський | А. На стику основи й суфікса чується ц або дз, на письмі це не позначається<br>Б. Кінцевий т основи не вимовляється, але пишеться<br>В. Кінцевий к основи випадає перед суфіксом<br>Г. Злиття двох приголосних позначається на письмі<br>Д. Перед суфіксом ставиться м'який знак |

**6.** Яке речення побудовано без орфографічної помилки? (2,5 б.)

А) Школярі привезли з Лютіжа лютіжські сувеніри.

Б) Жителі Запоріжжя пишаються запоріжською ГЕС.

В) Вони відвідали празьку галерею, а потім поїхали на ризський вокзал.

Г) Туристи побували в харківському музеї й оглянули львівський собор.

**Джерела:**

- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 123
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 123, 124
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 124
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 124, 125
- Українська мова (Ющук) 10 клас, с. 125